

Co-funded by
the European Union

Пояснювальна записка

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо заборони продажу охоронюваних в Європі об'єктів тваринного і рослинного світу»

1. Необхідність прийняття даного законопроєкту

Проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів щодо заборони продажу об'єктів тваринного і рослинного світу, вилучених із природного середовища» у законодавство України пропонується транспонувати вимоги Бернської конвенції, Оселищної та Пташиної директив щодо суворого режиму охорони видів дикої фауни і флори в частині встановлення заборони продажу об'єктів рослинного і тваринного світу, вилучених із природного середовища, види яких визначені додатками Бернської конвенції та переліком видів дикої флори і фауни, що підлягають особливій охороні в Європі, затвердженим Кабінетом Міністрів України.

Статтею 3 Директиви Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2024/1203 від 11 квітня 2024 року про захист довкілля за допомогою кримінального права та заміну директив 2008/99/ЄС та 2009/123/ЄС передбачено обов'язок держав-членів встановити кримінальну відповідальність за продаж чи пропонування для продажу зразка чи зразків видів дикої фауни чи флори, охоронюваних Пташиною та Оселищною директивою. Натомість Кримінальний кодекс України не містить такого складу кримінального правопорушення.

Частина 8 статті 3 цієї директиви також визначає критерії, які держави-члени повинні використовувати під час оцінювання того, яка кількість об'єктів тваринного або рослинного світу може вважатися «незначною» для потреб вирішення питання про поріг кримінальної відповідальності за відповідне діяння. Ці критерії будуть застосовані центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, під час розробки акту, який визначатиме, яка кількість об'єктів тваринного або рослинного світу вважається «незначною» в розумінні відповідної статті Кримінального кодексу України.

2. Цілі та завдання прийняття акту

Встановлення кримінальної відповідальності за продаж заборонених до продажу об'єктів тваринного та рослинного світу.

3. Загальна характеристика та основні положення акту

Проектом Закону передбачено доповнення Кримінального кодексу України новою статтею 249-1 (Продаж заборонених до продажу об'єктів тваринного та рослинного світу), зокрема встановлення кримінальної відповідальності за продаж або обмін, перевезення або утримання з метою збуту, а також здійсненні незаконної пропозиції на продаж або обмін об'єктів тваринного або рослинного світу, вилучених із природного середовища, із числа видів дикої флори і фауни, що підлягають охороні в Європі.

В якості кваліфікованого складу злочину, пропонованого частиною другою нової статті 249-1, пропонується встановити підвищені санкції за вчинення тих самих дій, якщо вони вчинені службовою особою з використанням службового становища, або за попередньою змовою групою осіб, або особою, раніше судимою за кримінальне правопорушення, передбачене цією статтею.

Проект також передбачає примітку до статті, яка передбачає визначення центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, кількості об'єктів тваринного або рослинного світу, яка вважається «незначною» в розумінні цієї статті Кримінального кодексу України.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють дану сферу правовідносин, є Конституція України та Кримінальний кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень цього законопроекту не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття нормативно-правового акту

Прийняття даного проекту Закону сприятиме посиленню захисту охоронюваних в Європі видів об'єктів рослинного і тваринного світу, матиме позитивний вплив на стабілізацію екосистем, відновлення популяцій видів, громадське здоров'я та інші сфери суспільних відносин.

Народний депутат України

Бондаренко О.В.